

Ilijade šesti spev.

(Poslovenil Fr. Celestin.)

(Diomédes in Glávkos. Hektor in Andrómaha)

(Dalje.)

- G**lavkos Hipólohov sin in sin Tidejev se zdajci
 120 V sredo vojsk obéh zaženeta boja želeča,
 Kedar pa sta nasproti hité že bila si blizo,
 Unega nagovori Dioméd najprvi v kričanju izvrstni:
 „Kdo si pa ti, najboljši junák zmed ljudí umrljivih?
 Kajti ni enkrat opazil te nisem v možečestilni
 125 Bitvi popréj, zeló pa zdajci vse si prekosal
 S svojo srénostjo, stopivši pred silno sulico mojo!
 A le otroci nesrečnih na moč se zadevajo mojo!
 Če pa neumrljivih kteri sí prišel iz neba,
 Nikdar ne bi boril se jaz z nebeškimi bitji!
 130 Saj še Drijántov sin celó, Likúrg siloviti,
 Živel ni dolgo, od kar se z nebeškimi bitji je meril,
 Ki je enkrát roječega še Dioníza dojníce
 Gonil Nizeja povrh posvečenega; vse pa na enkrat
 Vrgle orodje na tla so, ker je možemorilen
 135 Tepel je z bičem Likúrg. Bežé celó Dioníz je
 V morske potopil valé se. Boječega v krilu je skрила
 Tétida, kajti pretresla zeló ga možá je grozitev.
 Temu potem so mrzeli bogovi z lahko živeči,
 Kronov oslepil ga sin je, tudi več dolgo ni živel,
 140 Ko vsem bil se zameril je neumrljivim bogovom.
 Ne bi se hotel z bogovi presrečnimi jaz bojevati!
 Če pa si kdo umrljivih jedócih sadje pozemsko,
 Blizo pristopi, da smrti namén dospél boš hitréjši“.
 Njemu pa svitli Hipólohov sinu také odgovarja:
 145 „Sin junaški Tidéjev, zakáj po rodu vprašuješ?
 Kakor se listje rodí na drevji, také se rodovi,

- Eno perje sicér razveje veter po zemlji,
 Drugo pa gozd zeleneči razvije, pomlád pa se bliža:
 Rod takó se rodi človeški, drugi pa zgine.
- 150 Hočeš-li tudi le-tó pozvedeti, dobro da znana
 Bode ti naša rodbina, sicér jo mnogi poznajo:
 Konjeredeče Argeje je v kotu mesto Efira,
 Sisifos tam je prebival, najbolj med vsemi prekanjen,
 Sisifos Ajolič; ta pa rodil si sina je Glavka.
- 155 Glavkos potèm pa rodil je vrlega Belerofonta;
 Dali so temu bogovi lepoto in moštvo prijetno.
 Ali Projt mu za to je hudo v srcu namerjal
 Ter ga od doma izgnal, saj bil je močnejši veliko
 Izmed Argivcev; narode pa dal je Zen mu pod žezlo.
- 160 V unega Projtova žena zaljubi se zala Anteja.
 V skrivni ljubezni tedaj se približa, pa vbogal
 Ni je Belerofont, misleči blago, razumni.
 Kralju Projtu izreče pa ona besede lažnjive:
 „Zgrabi naj smrt te, oj Projt, če ne vbiješ Belerofonta,
- 165 Kteri je hotel v ljubezen nečisto me spraviti s silo“.
 Rekla takó je. Razjezil se kralj je, novico začuvši,
 Ogibaje se vboja, strašilo to ga je v srcu,
 V Likijo pošlje možá, pridá pa mu znamenja nesrečna,
 Zarisavši na ploščo zavito vsmrtilnega mnogo.
- 170 To pa tastu velí pokazati, da sam bi poginil.
 Ko pa v Likijo pride in k Ksanta derečim valgom,
 Čest mu prijazno skazuje vladár tam v Likji široki:
 Dni devét ga gostí, devet pa volov žrtvuje.
- 175 Ko pa v deseto žari se Zarija z rožnimi prsti,
 Še le takrát ga popraša in hoče videti znamenje,
 Ktero prinesiti imél bi njemu od z. ta od Projta.
 Ko pa bil je sprejél nesrečno zetovo znamenje,
 Najprej mu zapové umoriti strašno Himero,
- 180 Ta pa je bila božjega ne človeškega roda,
 Spred oroslán, od zádi modróš, na sredi pa koza;
 Strašno iz sebe pljevala je silo plamtečega ognja.
 Res jo ubíl je, spomine bogóv nebeskih slušaje.
 V drugo pa se je boril s Solimci, slavnim narodom;
- 185 V hujši bitvi, je djál, ni bil nikoli, ko s témi.
 Amazonke pomoril je v tretje, móžem enake.
 Ko se je vračal, izmislil prevaro mu drugo zvijačno:
 Zbravši v Likji široki si najhrabrejše junake,
 Pošlje le-té v zasédo; domú pa vrníli se niso,
- 190 Kajti bil je pobil vse Belerofont plemeníti.
 Ko pa vrlega bil je spoznal bogá zarojenca,
 Tam pridrží ga pri sebi in dá mu hčerko za ženo,
 Dá mu tudi navrh kraljeve čestí polovico,
 Dajo celó Likijánci ravnino iz drugih izbrano,
- 195 Lepo zaradi saditev in polj, pšenico rodečih.
 Trikrat je ona povíla junaškemu Belerofontu:
 Prvič Izándra, potem Hipólaha z Laodaméjo.

- K Laodaméji pridružil pa bil se je Zen svetovalec,
Ta pa rodi mu izbornega Sarpedóna borilca.
- 200 Ko se pa tudi le ta je bil zaméрил bogovom,
Plazil samotén se sem ter tje je po polji alejskem,
Srce mu jela je ból, človeških se stez je ogibál.
Sina Izándra pa Ares je, v boju níkdar nasičen,
Vmoril, ko se boril je zoper slavne Solímce.
- 205 Z zlatimi vajeti Artemis hčer pogubila je v jezi.
Mene Hipóloh rodil je, njega zovem očeta:
Protí Troji poslal me je, skrbno priporočaje,
Zmerom odlikovati se, biti med drugimi prvi,
Ne sramotiti rodú očetov, kateri izvrstni
- 210 Tam se v Efiri rodili so ino v Lik'ji široki.
S takim rodóm zarés, in s tako krvjó se ponašam“.
Djal je takó, zveselí Dioméđ pa se v kriču izvrstni,
Kopje svoje najprej zasadí v zemljó rodovitno,
Reče potém z besedo prijazno pastirju narodov:
- 215 „Ti si tedáj gostoljúb mi od dávnih časov očetov!
Kajti junak Ojnéj plemenitega Belerofonta
Enkrat gostil je domá, ga dvajset dni pridržavši.
In obá poklonila si tudi sta lepe darove:
Pas podaril Ojnéj je, bliščéč se svitló od škrlata,
220 Belerofónt pa kupico dal je dvostrúko in zlato,
Ktero odpravljaje se, v domu popustil sem svojem.
Ni pa Tidéj mi v spominu, kateri me dete še nježno
Pustil domá je, poginil ko rod je Ahajcev pri Tebah.
Torej si ljubljén gost mi sedáj v sredini Argeje,
- 225 V Likiji tebi pa jaz, obiskál če ljudstvo bi njeno.
Kopja ogibájva se naj'nega tudi v boritvi.
Saj mi Trojancev dovolje, in slavnih dovolj pomočnikov
Ti pa Ahajcev imaš, da moriš je kolikor moreš;
230 Zamenjajva pa si orožje, da tudi ti-le spoznajo,
Da se ponosno zoveva stara očetovska gosta“.
Govorila tedáj sta takó, z vozóv pa skočila,
Ter si podala roké in obljúbila zvestobo.
Ondi pa Zen je razúm omamil Kronovič Glavku,
- 235 Kér z Dioméđom Tidéjevím sinom orožje je menjal
Zlato z jeklenim, vredno volóv sto z vrednim devet jih.

(Dalje prihodnjič.)

Žagar.

(Odlomek iz novega Jurčičevega romana „Cvet in Sad“. *)

Spalo je na Zabrezji vse. Le mlad hlapec je prišel tiho prav tiho iz svojega ležišča na senu, ogrnil svojo luknjato kamižolo, ki je pred

*) V pričujočih vrsticah podajamo Glasnikovim bralcem za poskušnjo „tretje poglavje“ iz novega izvirnega romana, ki ga je spisal naš sloveči pripovedovalec g. J. Jurčič pod naslovom „Cvet in Sad“ za „Cvetje iz domačih in tujih logov“; obsegal boče okoli 18 tiskanih pol.

koujskim hlevom na plugu ležala, ter se obrnil proti cesti, tam debel kol iz meje izpulil in ga na ramo del kakor za bramboveca in zvestega prijatelja proti nasprotnikom, potem pa ubral pot pod noge proti vasi, kjer je njegova ljuba stanovala in mu za nočoj obljubila, da bode skozi omreženo oknice nekaj besed govorila ž njim.

Temna noč je ležala po bukovem gozdu in po dolini. Le posamezne luči so se videle iz daljave kakor kresnice. In tiho je bilo vse; le sova se je včasi oglašala s svojim odurnim in ne vabljivim ukanjem po gozdu, in izpod klanca se je čulo šumenje po zadnjem dežji naraslega potoka in klopotanje urnega vretena, ki je gonilo zabreško žago.

Žaga, poslopje leseno, bila je lastnina gospé komtese. V najemu jo je že več let imel kacih štirideset let star mož, ki so mu kmetje okrog rekali Šepec, ker je imel eno nogo od kolena navzdol leseno. Sicer pa je bil žagar krepke in velikanske rasti, širok čez pleča in gorjé mu ga je bilo, kogar je s sovražnim namenom dobil v svoje pesti, močne in trde ko železne klešče. Široki in rudeči njegov obraz se je lahko imenoval lep in po njem ne bi bil možu nihče štirideset let zaupal. Le kedar ga je jeza obsula in je s svojimi belimi zobmi zaškripal in zaškrtal in neznano čudno pogledal, bilo je marsikoga strah tega moža.

Žagar Šepec je ravno poslednjo desko iz naloženega bruna izrezal, vzel brlečo svetilnico v roke in šel zatvornico zapirat. Nocoj je bil menda posebno slabe volje, zakaj klel je in vedno sam s seboj govoril, ko je železnega mačka z vretena sprožil in potem vprl se v žagarski leseni žleb ter ga po pravilih in postavah svoje umetnosti na drugi konec porinil.

Veljalo je zdaj drugo gol navaliti pred žago. Prva na vrsti je bila precej debela smreka. Žagar je šepal trikrat okoli nje s svojo svetilnico in jo dobro ogledal. Tri robate so pričale, da se mu pretežka zdi, da bi jo sam zmagal.

Poslopje na žagi je imelo razen potrebne priprave samo streho, také da je bilo na tri strani odprto, z eno na vodo, z drugo v hosto. Na enem koncu pak je bila majhena lesena hišica, njegovo stanovanje. Tjekaj se zdaj obrne in odpre ukajene črne duri in zaupiye v temno izbo: „Ven pridite, obé! Ni da bi morali spat, jaz bi se pa sam ubijal! Dolg jezik bi marsikdo imel, jaz pa delal!“

„Kaj pa je?“ vpraša ženski glas iz izbe.

„Jaz pravim, da ven pojte vi in Cilja; boste že videli, kaj je. Vrag vzemi take ljudi“, huduje se mož in se zopet vrne k deblu. Po-tehta ga na vsacem koncu, nabere nekaj kolov in jame zopet rentočiti nad babicami.

Koj potem pride stara ženica ven in ž njo mlada deklica kacih trinajst let, obé samo na pol oblečeni.

„Kaj je pa treba kleti in greh delati? Ali bi naju ne mogel z lepo besedo poklicati“, pravi stara mati, vidé da se sin z deblom vpira.

„Nisem vas klical, da bi jezik brusili. Pomagajte, če hočete; če ne, pa pojte in spite, da boste segnjili, še obe vkup“, odgovori žagar.

Stara žena in deklica ste se spravili na drobnejši konec bruna, Šepec pak je s kolom prevagal debelejši. Bil je močnejši ko one dve obe vkup, njegov del je šel dobro naprej, ženske pa niste zmagovali dela, da-si ste napenjali vse svoje človeške moči.

„Vrag vas! genite se no, mati, genite! Drvena reč in nerodna“. Rekši se sam bolj v sredi upre in ropotaje se smreka prevah in dobro pade na žagišče. Kar je bilo še treba, vrvana sam.

„Nič več vas ni treba, le izgubite se“.

Hči je šla v izbo nazaj, stara mati pak se je vsedla na skladanico desk, uprla komolec v kolena in obraz zakrila v dlani. Tako je sedela precej dolgo. Sin je tačas zopet vodo odprl in žaga je urno tekala gori in doli. Bilo je precej hladno, mrzla sapa je vlekla. Vendar starka ni mislila, da bi šla v gorko izbo, sedela je tiho in se ni genila.

„Zdaj vas ni treba, kaj zmerzujete in boljčite? Svoje roke ste menda že vendar videli in ni vam jih treba na oči držati“, zagodernjá sin. Zdaj se starka ni mogla več zdržati, začela je glasno jokati in djala:

„Le zmerzaj me in reži nad menoj. Dolgo ne boš, kmalo me bo Bog rešil in k sebi poklical. Če bi bilo pred, raji bi videla; samo za Ciljo, tvojo hčer, me skrbi noč in dan. Še drva boš na njej sekal, kedar mene ne bo. Nobenega človeka ne bo imela, tako boš ž njo ravnal, kakor z menoj“.

„To se ve, da se vam prava krivica godi“ pravi sin, toda malo bolj pohlevno, materine solze so imele tudi za-nj nekaj moči.

„Godi se mi, godi. Na svetu ga ni človeka, ki bi se mu huje godilo. Bog vé in sveta mati božja, da jaz nisem tako s svojimi starši ravnala. In vendar Bog obeta v četrti zapovedi tacim otrokom, da se jim bo dobro godilo. Jaz ne vem, zakaj mene tako kaznuje, on že vé. — Nikoli ne govoriš lepe besede z menoj, temuč vselej me le z grdo oblajaš. Molči, Bog ti ne bo sreče dal in že zdaj vidiš, kako ti gre. Zakaj? Zató ker si Boga pozabil in z menoj tako ravnaš“.

„Kdo vraga vam kaj hoče? Ali vas ne pustim na miru?“

„O pustiš me pustiš! Nikoli mi ničesa ne poveš, če te vprašam; koj zadereš se nad menoj. Tega nisem zaslužila, Bog vé da ne. Ko si bil ti še v zibeli in bolán, nisem spala vse noči, vsake pol ure sem vstala. luč upihala in za-te skrbela. In potlej ko si bil nogo zlomil in so ti jo odrezali in si toliko trpel, kdo ti je stregel noč in dan, kdo je zdravnika plačal, če ne jaz? Ko smo sem prišli in je bila še tvoja ranjca živa, bil si še, in dobro se nam je godilo. Zdaj pa je vse preč in tak si, da te ni za prestajati. Koliko sem že jaz prejkotala in molitev storila! pa vse zastonj. Bog ti meni pomagaj!“ In zopet jo solze oblijó in glasno ihtí.

Žagar ne reče ničesa, pa poznalo se je na tem, kako je zagozdo med zažagano smreko zabijal, da so ga materine besede nekoliko genile. Kako bi bila mater potolažila ena sama prijazna, ljubeznjiva beseda iz sinovih ust! Toda vnanja skorja je bila pretrda, ošabnost prevelika, da bi bil izdal, kar čuti. Mislil je, da bi bilo sramotno materi pokazati, da so mu njene besede globlje segle, mislil je, da bi bila slabost, kar je bila njegova dolžnost. In molčal je.

„Dobro se nam je godilo od kraja. Zdaj pa ni več božjega blagoslova na žagi. Gospej komtesi si pred plačeval vsako leto naprej, zdaj si jej že za poldrugo leto dolžen najemnino. Žena je dobra, vendar te vselej in zmerom ne bo čakala. Pognala te bo po svetu in potem ne kaže meni ni tebi družega, kakor vreča beraška in hoja od hiše do

hiše. O moj Bog! kako mi je hudó, če pomislim, da bi bil vse lahko plačal, ko ne bi pijančeval in zapravljaj!

To je sina speklo. Kesal se je skoro vselej, kedar je več denarja zapil, jezen je bil vselej, kedar se je tega domislil. Jezen je bil tudi zdaj, ko mu je mati to očitala. Srdito je vrgel svoje leseno kladvo ob tla in rekel: „To vam nič mar. Če zapivam, zapivam svoje. Spat pojte, meni ni nikogar treba, da bi mi gostole na ušesa“.

„Svoje zapivaš?“ povzame zopet mati. „Ali ne veš, da si dolžan? Ali ne vidiš, da deklè nima skoro kaj obleči v nedeljo, da jej je jope, rute, peče in vsega treba? In da žita kmalo ne bomo imeli za enkrat v mlin dati?“ Pa vsega tega ti ni mar, kedar pri vinu sediš in tisto babo napajaš — o Bog mi grehe odpusti — tačas ti ni mar, da imaš hčer in mater doma“.

„Jaz pravim, da se mi poberite“, kriči sin, kateremu je vest sama očitala in je svojo jezo spustil nad tega, kogar je ravno pred seboj imel.

„Ne grem ne!“ odgovori ženska. Od mene bo božji sodnik tudi tvojo dušo tirjal. Opominjati te moram, vse ti moram povedati, ker sem že enkrat začela. V nedeljo popoldne, kedar me dvé s Ciljo pri kerščanskem nauku ostajave, zbirajo se pri tebi igralci za denar in ti tudi igraš na kvarte. Zató te pošteni ljudjé čedalje bolj črté in čedalje menj dela imaš. In kaj še, križani Jezus, da bi bila pred umrla, predno sem to slišala! Ne zapravljaš zmerom sam denarja. Kakor da bi ga preveč imel! Štirideset let si star, oženjen si že bil, hčer imaš, premoženja nobenega, pameten bi imel biti, pa — noriš! Noriš za ono grdo babo v vasi, ki se je družih naveličala in se tebi obesila, ki je povsod znana, da jo je Bog zapustil. Oče nebeški!“

To je bilo sinu preveč. Skočil je po koncu, strahovito mater pogledal in z leseno zagozdo, ki jo je ravno v roci imel, zamahnil, morda — po nevedoma.

„Le udari, udari! Ubij me, samo poboljšaj se!“ djala je žena. Žagar vrže zagozdo od sebe, zapre žago, prekobali naglo namestane žaganice in zgine materi izpred oči.

Kacih štirideset korakov je Šepec šel po stezi, ki je peljala v vas v krémo. Misлил ni ničesa, tudi v krémo iti ne, pa rojilo mu je po glavi; materine besede so ga bodle v srce kakor trnje, stresoval je z glavo, kviško pogledoval in klet.

Stoj, kaj je to bilo!? Zakaj Šepec na enkrat obstane, zakaj se je ustrašil?

Le-sem od žage se je zaslíšal ropot, kakor bi kaka deska padla. Pa ne samo to, tudi človeški krik se je slišal, kratek, obupen, skozi ušesa zveneč. To je bil materin krik. Kaj se jej je zgodilo?

Vso svojo jezo pozabivši je tekel žagar nazaj, kar je mogla lesena noga meseno dohajati.

Na žagi je bila tema, ob svetilnico se je Šepec spodtaknil, bila je pogasnjena. Postane in posluša. Nič se ni genilo.

„Mati!“ zakliče.

Nihče ne odgovori. Odpre duri in stopi naglo v izbo, potiplje na posteljo. Njegova hči je ležala tam in spala trdno, matere ni bilo. Strašna misel ga obide, da je morda mati sama v vodo skočila, v jez,

kjer je bila globoka, in to zarad njega. Luč je napravljaj, pa delal je prehlavno, večkrat je zastoj kresal in ogenj pihal, predno je svečavo imel v roci.

Z lučjo iz izbe stopivši je brž sprevidel, kaj je. Tla na žagi so bila narejena iz vegastih desk, izmed katerih je bila ena zlomljena, tako da se ni smelo stopiti na njo, druge so se dale pa razmikati, ker so bile le redko razmetane. Stara mati je svetilnico pogasila in v tistem trenutku pozabila, kod se sme hoditi, kod ne. Tako se je pod njo ulomilo in padla je pod žago, sedem čevljev globoko, kjer so debele skale ležale.

Šepec posveti doli v luknjo, vidi mater ležati, oglasi se pa ne. Hitro lestvo spusti doli. Ker s svojo leseno peto ni mogel po lestvi, pomagal si je s koleno in kmalo prinesel staro mater na rami. Zavedla se ni nič. Tresel se je, ko jo je v izbo nesel in mislil, da je mrtva.

„Cilja, vstani Cilja!“ kiiče Šepec svojo hčer.

Deklica plane po koncu in zakriči, ko vidi ljubo staro mater krvavo in v nesvesti.

„Vode, vode daj, deklè, in moli!“ prosi žagar.

Da-si ravno se je dekllica vsa tresla in ni vedela, kje je ni kaj je, prinesla je vode, močila staro mater in molila na glas. In tudi oče, kterege že dolgo dolgo ni slišala moliti, molil je zdaj ž njo vred in klical mater.

Stara žena je naposled odprla oči. Videla je, da je sinu v naročji, da jej prijazno piti ponuja in pila je vode. Slišala je, da jo vpraša prijazno, če ne sočutno, kako jej je, kaj jo boli, kam se je pobila, kaj bi rada in odgovorila je: dobro bode, nič hudega ni.

In res je bilo kmalo bolje, tako da se je na postelji vsedla.

Zdaj je šel Šepec ven, odprl zatvornico in zopet začel žagati.

Deklica in stara mati ste sami ostali v izbi. Večkrat pak se je starki zdelo, kakor bi se tiho in skrivaj duri majheno odslonile in bi eden noter pogledal, kaj dela. In solza je pritekla stari majki po licu, solza veselja, zakaj mislila je: „Saj ima vendar še dobro srce, moj sin! Kako mi je stregel, kako skrbi za-me! Ni napačen človek, le ljudjé so ga tacega naredili“.

Kako malo je treba marsikteremu, da se mu utolaži britka žalost ali da se mu spreobrne v veselje. Temu prijazna beseda, onemu nekaj kapljic vina, temu malo publega počesčenja, onemu malo iz cunj narejena papirja, ki se mu denar pravi. In vendar koliko je žalosti in tuge po tem svetu!

Šaljivi napisi.

(Zložil Ivan Tomšič),

Očetu Skopcu.

Tine: Ugani, kaj soseda Skopca noč in dan teži,

Čmerikavo, pušobno, da kisko se drži?

Lipe: Gotovò da uganem: nič družega mu ni,

Denarjev ima premalo!

Tine: In — —

Lipe: V denarjih ves živi!

Tine: In zraven lepih dnarjev, kaj neki še želi?

Lipe: Da b' v hišo mu je nosil, on grabil je s pestmi.

Gizdalinu.

I. Kar šola mu ni dala, in tud' modrice ne,

Dajejo mu krojači — kdo tega ne umé!

II. Zakaj se neki glava mazila mu rosí? —

Po letu da nam muhe ž njo sitne polovi.

Popotovanje po Istri.

(Spisal Vil. Zupančič).

Nihče bi od popotovanja po Istri kaj posebnega ne pričakoval, ako se jej od tržaške strani bliža, in povsod tisto pusto skalovje vidi, katero se Kras imenuje. Večidel mislijo tujci, da je vsa Istra taka, kakoršen je Kras; in to je tudi glavni vzrok, da malokterega turista mika je bolj na tenko ogledovat. Kratek obris bo vsacega prepričal, da tudi Istra ima svoje lepote kakor druge dežele, le znane niso. Bolj v sredi in na vzhodnem bregu so kraji, ki se smejo meriti z najlepšimi cele Evrope. Splošni značaj tega polotoka je gorat, Dolenskemu podoben; nizki in prijazni holmci se razprostirajo proti morju, ki je povsod posebno globoko, in strmo prepadajo va-nje; Učka gora, najviši hrib, ima 400 čevljev visokosti. Reke so kratkega teka, po zimi dereče, po letu pa suhe. Edino jezero je Čepiško, iz kterega se reka Raša v morje izliva. Druge majhene reke so Dragonja, Rukavec, Mirna (Quieto po laško).

To-le je prava Istra. Ves drugačen je Kras, ki se v resnici ne more več prištevati Istri; in tudi politično je bil nekdanj Kranjskemu pritisnjen. Liburnčani od Plomina (Fianone) do Reke se tudi ne dajo zvati Istrane, in se še zdaj radi spominjajo nekdanje zveze s Hrvaško in hočejo biti Hrvatje. Da bi le bili tudi pravi Istranje taki, ali žalibog! tam so Benečanje strašno divjali, hoste posekali, slavjanstvo zatirali,

tako da zdaj ni več vasi, zlasti ob morji, kjer ne bi taljanščina gospodovala. Samo sredi hribov se je hrvaški in slovenski narod čist ohranil, akoravno neolikan in zanemarjen, ker ga revščina tare in ne more z drugimi Slavjani napredovati.

Te-le vrstice naj bodo dosti kot vvod popisu mojega popotovanja po Istri, ki sem ga storil leta 1860 z nekim dragim tovaršem.

Podaj se, dragi bralec! z menoj v mislih v Trst, ki nam hodi začetek in izhod našega pöta. Kdo še ni slišal govoriti od Trsta, belega mesta z orjaškimi poslopji, od morja ž njegovimi mnogovrstnimi ladijami, ki svoje jambore v zrak dvigajo, goste kakor v kranjskih gozdih smreke, iz katerih so iztesani? Gotovo je marsikteri že sam vse to videl ali vsaj popisano bral v Glasniku in v Novicah, vendar hočem nekatere črtice povedati, ki se še le po daljnem bivanji v Istri zapazijo in zvedó.

Trst je mesto, v katerem se je že v zgodnji dobi naselil laški narod zavoljo ribarstva in kupčije; okolico pa in sploh celo Istro so Slavjani že davno posedli. Nočem dokazovati, da je ime Trgeste slavjansko, saj stojé takovi dokazi na slabih nogah; toliko je gotovo, sedaj je značaj mesta laški, akoravno niso vsi prebivalci Lahí, ter se nahaja tudi mnogo Slovanov, Grkov, Nemcev in drugih narodov, kakor jih je sem privabila kupčija, in vsi ti znajo navadno tudi laški. Vendar ne boš deset korakov storil, da bi ne slišal milega glasú slovenskega ali hrvaškega jezika. Slovenski ne govori samo kmet, ki svoje zemeljske pridelke prodaja, temuč vsaka pridna gospodinja, ki sama kupuje na trgu; in vsak tržaški velikaš, ki ima posestvo na kmetih ali na „mandriji“ kakor pravijo, kolikor toliko lomasti nekaj slovenskih besedi. Poglejmo malo bolj na tenko našega rojaka, slovenskega mandrijana. Postave je ravne in visoke, pa vendar krepke, obraz njegov je ogorel, hoja mu je ponosna in hitra. Zanimiva je noša njegova: široke, črne brguše segajo do kolen in mahajo sem ter tje, plave nogavice mu pokrivajo meče, in lesičja kapa, kranjski enaka, glavo. Črna je kamižola, in premožniši imajo dve vrsti velikih srebernih gumbov na opersniku. Ženske nosijo črne kijklje s zelenim ali rudečim širocím robom in lepo pošite srajce. Pete na postolih ali čevljih imajo zelo visoke. Tako so napravljeni z malimi razložki vsi istranski Slovenci razun tistih, ki so takraj hriba Slavnika. Ker je bila tržaška okolica ali teritorij z mestom vred dozdej prosta vojaške nabire, ima Trst 2 bataljona strelcev iz samih slovenskih kmetov, ki se ne smejo nikoli drugam v vojsko pošiljati. Lepo jih je videti v narodni napravi; samo klobuk je na tri vogle po starinsko. Službeno se zovejo „Territorial-Miliz“, ali šaljivo jim pravijo bavkuli, to je šeurki, ker so vsi črni. Imajo svojo vojaško godbo in volijo častnike do lajtnanta.

Ali ne samo na suhem, tudi na morji nam bijejo na ušesa mili sorodni glasi, glasi jezika hrvaškega in dalmatinskega. Najčvrstejši in spretniši mornarji, prava dika in ponos našega brodovja so dalmatinski Slovani, in bojne cesarske barke so skoraj čisto ž njimi napolnjene. Ravno kot nalašč stoji pol ure od morske obale sidru privezana velikanska ladija „Kaiser“, prva avstrijsanska te-le baže, s devetdeset in enim topom, in nas vabi na pogled. Pri „molo San Carlo“ stopimo v čolnič, in voznik, star Dalmatinec, nas kmalo odpelje iz labirinta malih in velicih bark, ki napolnujejo celo luko. Kakor majhen otok narašča

pred našimi očmi dokler se ne ustavimo pod njegovim velikan-
skim trebuhom. Mnogi čolni že čakajo, da pridejo na vrsto k stopnicam,
ki so ravno take, kakor vnanje stopnice pri imenitnih hišah, samo da
so lesene, in da se dajo z vervjô kviško vleči. Stopimo tedaj po njih
in pridemo na brod ali zgornji strop. Častnik vsakega vljudno pozdrav-
lja in fant se nam ponudi za voditelja po celi barki. Kdo će popisati
gibanje in sukanje, ki vlada tu? Ogledovalci gomizljajo sem ter tje
po ladiji. Tukaj vadi častnik v slabi laščini ali horvaščini mornarje v
streljanji s topovi; tam drugi popravljajo jadra, drugi imajo drugo delo,
nobeden rok križem ne drži. Vse je v najlepšem redu: na tleh ležé
povsod okoli topov velike bombe, zavarovane, da se ne morejo trkljati,
kedar se ladija ziblje na valovih; na stenah visijo težke zakrivljene
sablje, pištole, puške, balte in drugo smrtno orožje pripravljeno, kakor
bi se kmalo vnela krvava bitva. Posebno lepo okinčan je zadnji del
ladijin, kajti tukaj prebivajo častniki in kapitan ali poveljnik. Vse se
sveti in blišči v srebru in zlatu, vse je nježno in prijetno, sobice so ka-
kor škatljice, vsak prostorček je porabljen. Včasih stoji zraven postelje
kak grozoviten top, in moli ven skozi lino, žugaje pogubo sovražniku.
Res strašno orodje so le-ti topovi, blizo dva seznja dolgi in debeli
kot sod. Ležé na dobovi okovani podlagi, ki se da po kolesih na vse
strani premikati. Trije stropi so eden nad drugim in vsak ima svoje
baterije, izbice in je drugače razdeljen. Na drugem stropu je parnica,
ki žene veliko vrtelo pod vodó na zadnjem delu ladije, kedar ni vetra.
Bilo je takrat na brodu 900 môž, in sicer mornarji Dalmatinci, in čast-
niki večidel Nemci. Pa že je čas zapustiti ladijo, ker naš Charon nas
že kliče. Ko je bil čolnič napolnjen, pripelje nas zopet na suho, od ko-
der smo bili odrinili.

Preden se ločimo od Trsta, ozrmo se še enkrat na vse strani. Na
severni strani vidimo silno delo človeških rok, postajo južne železnice.
Veliko truda je to delo stalo, cel hrib so morali odkopati in ga v morje
vsuti, da so dobili prostora za vsa potrebna poslopja. Kjer so poprej
valovi igrali in ribe pomaljale glavo izpod vode, stojé zdaj hramovi za
kupčijsko blago, ki prihaja sem od vseh krajev svetá; kjer je pred
ribič svojo ladijico gonil, drdrajo sem ter tje šumeči hlaponi. Tik morja
je marsiktera skrita baterija, ktere človek ne zapazi, preden pod njo ne
pride. Na robu strmega hriba vidimo trdnjavo sv. Jerneja, potem vasi
Koutovel in Prosek, kjer žlahtna kapljica od nekdanje raste, in prav na
vrhu se sveti Občina, od koder je lep razgled na Trst in velik kos
Istre. Proti vzhodu se prostira na nizkem griču prijetni log „Boschetto“
dar cesarja Ferdinanda I., ki je lepo poletno shodišče. Za njim molé
proti nebu krašavske goličave. Sredi mesta je stari tržaški grad, ki je
v srednjem veku marsikteri napad Benečanov prestal, dokler so se vtru-
jeni njegovi branilci vdali nadvojvodi avstrijskemu Leopoldu III.
leta 1382. Na južni strani je tisti „vrtoglavni turn“, ki ladijam po noči
sveti, da že šest milj daleč vidijo, kje je varna luka. Na njegovem
podnožji je postavljena baterija imenovana „della lanterna“, ktera je
leta 1848 sardinske „lazanje“ odpodila. Tako so takrat zaničljivo djali
brodovju, ki je hotelo zapreti Trst pod admiralom Albini-tom. Proti Ščednu
ali Servoli se vleče od tod zimsko shodišče Sant Andrea, ki ima 4 dolge
vrste lepih dreves. Vreden da se vidi je tudi novi arsenal Loyda avst-

rijanskega, v katerem se popravljajo ladije, in narejajo vse naprave in potrebe za parnice.

Drugi dan poiščeva s tovaršem malo ladijo, da nas prepelje v Koper.

Poldansko solnce je neusmiljeno peklo in se vpiralo v gladko in tiho zerkalo morskó, ko odrineva. Ladija je bila polna kmečkih ljudi, ki so se vračali na dom iz Trsta, kjer so bili pridelke spečali. Oglekala sva z daljnovidom panoramo, ki se je odprla pred našimi očmi. Najpred zagledamo lepi grad Miramar na severnem bregu tržaškega morja. Sezidal ga je znani nadvojvoda Ferdinand Maksimilijan, sedaj cesar mehikanski, in v raj spremenil kraj, ki je bil prej divje skalovje in prebivališče zverjadi. Voda je napeljana uro daleč iz Nabrežine, da napaja vsakovrstna zelišča, ki tu rastejo v čudapolni krasoti. Palme bivajo tu pod milim nebom, in celo morskó obalo robijo aloe, ki v stoletji le enkrat cvetó. Vštrit morja pelje lepa cesta v Trst, in nad cesto se vije železnica, ki ima tu pri gradu posebno postajo. (Dalje prih.)

Imajo li Slovanje kakih zaslug za naobraženost evropsko? *)

(Spisal Fr. Štrukelj).

Oholo, svoje omike pijano tujstvo, pa tudi naše izdajništvo Slovanom rado očita, da mi nikdar nismo bili pravi sodelovalci duševnega življenja evropskega, niti da je slovanstvo kakov faktor evropske sile in moči; ampak da vse te vlastitosti, z vsemi svojimi zaslugami in vso svojo čestjó pripadajo samo germanskim in romanskim narodom, kterim so se Slovanje samo kot sosednja stran mimogredé pridružili. Da takovo in temu enako očitánje nikakovega temelja nima, to hoče vsak lahko spoznati, kdor je tečaj zgodovine evropske nepristrano opazoval. Zgodovina nam jasno priča, da imamo Slovanje dosti zaslug za naobraženost evropsko. V kratkem tem sestavku hočem pokazati, kakovo nalogo so Slovanje doslej imeli v življenji evropskem.

Za vtrditev evropske naobraženosti ni bilo samo duševnih, ampak tudi telesnih sil neogibno potreba, in to zlasti v onej dobi, ko jej je preganjanje od vseh strani nemilo pretilo. Ko je zapad za njeno vtemeljitev in ohranitev duševnih sil podajal, bil je od nasprotne strani iztok, ki jej je s telesnimi silami na pomoč hitel. Evropa in Azija poleg različne jakosti svojih narodov, a vzlásti sebi protivne verozakonske težnje, razprli ste se bile tako zeló, da se razprtje to ni moglo z razumnim pomirjenjem odpraviti, nego se je moralo edino z orožjem rešiti.

Kakor da je slutil zapad bližnjo pretečo nevarnost za Evropo, sklenil je, da neprijateljski ta živelj zaduši na lastnej njegovej zemlji, in to

*) Sestavek ta je spisal in razmnožen po češkem izvorniku,

je dalo povod križanskim vojskam. Ponavljevalnemu nasilju križakov se je posrečilo, da so neprijateljski ta živelj za nekoliko časa brzdali in carstvo jeruzalemsko vtemeljili. Toda vkljub temu gospostvu to ni dolgo trajalo; kmalo je minulo, — in neprijatelj Evrope, t. j. kristjanstva, postal je silniši nego prej kedaj, okrepljen s spoznanjem svoje sile. Ko preoblada v Aziji, ne zadovoli se večni neprijatelj kristjanstva, Islam, s svojimi do sedaj pridobljenimi zemljami: on je stopal naprej in delal to, kar je bil prej zapad proti Islamu napravil. On je došel v Evropo, da kristjanstvo na lastnej njegovej zemlji pokoplje. Turki si napravijo stalni sedež v Evropi, ter se pripravljajo, da še na dalje razširijo svoje gospostvo. Od te dobe so spoznali Slovanje svoj imenitni poklie, da se za rastočo naobraženost krščanskega zapada kot zid postavijo proti nasilju iztočnega barbarstva, in do današnjega dne oni neprestano bijejo krvavi ta boj z glavnim neprijateljem kristjanstva. Srbi, slavna veja debla jugoslovanskega, bili so prvi, ki so se z njim meriti začeli, in vsekavši mu z bridkimi svojimi meči dovolj skelečih ran, morali so naposled omagati po dolgoletnem junaškem vporu neprijateljskej sili na — Kosovem polji 1389. leta. Carstvo rimsko iztočno je postalo plen muhamedanskih zmagovalcev, ki so se s tem svobodno polje pridobili, da so mogli plenitev in podjarmitev proti kristijanstvu laže ponavljati. In tu so bili ravno Slovanje, ki so se brez strahu nasproti postavili jim, in v dolgoletnih borbah proti fanatičnim četam za občuvanje evropske svobode in kristjanstva, svoje bitje v nevarnost stavili. Čestokrat so se bratinski izmenjevali v tej toliko težkej, pa zbog tega zasluženej službi junaškej, in tudi zopet vidimo, kako so se v različnih dobah slovanski narodje glavnemu neprijatelju po redu protivili. Njim so se pridružili Madjari, ki se v tem slučaju njihovi zavetniki imenovati morejo. Silni Soliman I. se je bil zarotil, da mora celo kristjanstvo pod krvoločnim njegovim mečem pasti; toda oholost njegovo je celo kaznil slavni Nikolaj Šubić Zrinjski in njegovi hrvaški junaki. Brezštevilne čete turških krvolokov so našle v zakopih male terdnjave sigeške zgodnji grob. Amurat je pridrl tje do srea Evrope, in zajel Beč. Od gladu ne more mesto, da se dalje vpira; in če turški vojvoda zmore carsko stolno mesto, oj, hoče se ti z divjimi svojimi četami razliti po nedolžnej nemškej zemlji. Kdo li more pomisliti na vse one okrutnosti, kdo popisati one strahovite prizore, ki bi bili iz tega imeli nastopiti? — S silo bi se bil Islam razširil po nemškej deželi, veličastne cerkve v Beču, Kolinu in Strasburgu bi se bile v mošeje spremenile, na obvodih starih mest cesarskih Cahova in Frankobroda, s kterih so kedaj nemški cesarji potomcem svetovladnih Rimljanov zakone narekavali, na nje bi bili slavodobitni Osmanci polomesec in konjski rep zasadili, in stolpi, s kterih je vzvišeni duh človeški opazoval neizmerne pote brezbrojnih zvezd in zato občudoval vsegamogočnost Božjo, ti stolpi bi se bili v minarete spreobrnil, s kterih bi bilo turobno klicanje pravoverne Muslomane k molitvi vabilo, in lepo, ponižno in s potrjim srcem bi se bil moral narod nebeški z licem proti Meki obračati, ter Allaha in velikega njegovega proroka Muhameda nazivati. Tedaj ne bi bilo naobraženosti nemške, in nikdar ne nemške filozofije! — Na tisoče ljudi bi bilo v okovih turških svojo smrt našlo, daleč od domovine, tam kje v azijskej zemlji, ali pa v afriških peščenih puščavah bili bi zakopani, ali pa bi bili kot janičarji

v sramotnem boju proti veri in svobodi evropejskej smrt zadobili, spremljevani od kletve svojih rojakov. Ali kdo bi vse te prizore narisal? Evropa je dobro čutila strašni ta in osodopolni čas, vse je čakalo trepetaje glasú, je li Beč padel ali ne. In gledaj, iz nenada se prikaže kot angelj rešitelj, viteški kralj in junak Ivan Sobieski s hrabrimi svojimi Poljci, 40000 glav, in raztepe neizmerno vojsko človeških kervopijcev, — in Evropa je bila rešena!

Madjari pod vodstvom junaškega Ivana Hunjada (Sibinjanina Janka) so se bojevali, če tudi neugodno, proti Turkom. Njegovemu sinu se je posrečilo, da je potolkel Turke, k čemur so mu Slovanje dragovoljno pomagali. V ugoden čas izbrani vojvoda Pavel Brankovič in junaška njegova črna četa je pribojeval slavnih zmag nad Turki. On je bil iz srbske kervi, četa njegova pa je bila sestavljena iz Čehov in tatranskih Slovanov (Slovakov), katerim je bil kralj zarad njihovega velehvalnega iunaštva vrlo naklonjen. (Dalje prihodnjič.)

Beseda „živec“ je Slovincem znana.

△ V lanskih „Novicah“ (str. 286) je bilo rečeno, da beseda „živec“ (za „nerv“) našemu ljudstvu ni znana. Res, da ne zna te besede vse ljudstvo slovensko; Belim Kranjcem je pa dobro znana. Kedar kovač konja „zakuje“ tako, da se konj zgane, zato ker ga je zbolelo t. j. zato ker je začutil bolečino, — ondaj pravijo: „prišel mu je do živca.“

Da čutimo (začutimo) in da se gibamo (zganemo) — to delajo pa živeci. — Tedaj imamo za tujko „nerv“ dobro domačo besedo,*) ki rabi tudi vsem našim drugim južnim bratom. Zato priporočam vsem dragim Slovincem domače „živce“ namesto tujih „nervov“, ki menda niso ne za slovenska . . . usta. Jaz pravim, pa brez zamere, tako: Če imamo za káko reč domačo besedo, posajajmo jo na klop, s tujko pa pod klop! Če pa ni nobene pripravne domače, in se tujka ne da razumljivo posloveniti, — ondaj sprejmimo še-le tujko.

Nič zato, če ne razumejo še vsi Sloveni besede „živec“, (besedo „nerv“ bi jih razumelo še manj). Ni to ne dé toliko, če prosti ljudje ne vedó, kaj so živeci; saj ti ne bi znal ni prostak Nемеc povedati, kaj je to prav za prav: „Nerven“, zato ker stvari ne zna t. j. ne pozna. Tudi drugim učenim in neučenim ljudem se tako godi, da znajo mnogo več imen (besed) nego stvari, zato ker nimajo prilike, da bi jih videli. Da bodo pa znali naši mlajši z besedo „živec“ tudi njen pravi pomen, in da se zaplodi tako ta dobra domača beseda sčasoma tudi med vse ljudstvo slovensko, — za to so skrbeli vrli možje že zdavna.

*) To sem povedal že pred nekoliko leti med svojimi jezikoznanskimi drobtinicami v „Glasniku slov.“ pod besedo „čutnica“; — pa je šla nemara „pod zlo.“ Pis.

Beseda „živci“ z razlago vred se nahaja namreč že v nekterih slovenskih knjigah za male šole. Ako bi bila zdaj „draga in dobra volja“ ktereга z d r a v n i k a slovenskega, da bi napisal po domače mičen spisek: „kaj in kaki so živci“, ter ga poslal „Novicam“ ali „Glasniku“, pa bi se razglasila in prijala ta dobra domača beseda brž po vseh krajih slovenskih; kajti vem, da pobira naše prebrisano ljudstvo jako rado po „novicah“ lepo domače zrnje.

Narodne priče, navade, stare vere.

(Nabral in razglasil M. Valjavec.)

(Dalje.)

III. (**Mesec**). 1. Mesec more človeka nesti po zraku i' sikud. Ače dete v zibki leži a mesec na zibku sveti, onda mora se dete vkraj deti, ar bi drugač postalo mesečno. Gda gdo prvi pôť vidi mladi mesec, onda se mora brže za peneze prijeti i onda bo imel celi mesec penez. Ače na mlaj (= mladi mesec) dešč curi, onda bo štirinajst danov curel. Jem pot je bil jen človek; on je vse, dok je mali bil, mesečnjak bil, ar je na njegovu zibku mesec svetil. Mesec ga je več pot znal nesti po krohu (= krovu), po drevju i sikud. Jempot je baš mesec svetil, a on se je vstal i odprl oblok pak je nam išel na krov pak z ovega kroha na drugi tak da je došel na turen. Njegov prijatelj išel je mimo njega pa ga je videl na turnu. Zval ga je, ali kak je njegovo ime zrekel, zrušil se je on doli i zatokel se je. Zato nê smeti mesečnjake po imenu zvati. **Koprivnica.**

2. Jeso ljudi, nad šterimi ima mesec vlast i zovejo se mesečnjaki. Gda oni spijo vu hiži pak jim mesec do postele dojde, onda onoga vun potegne s postele pak ga črez oblok, črez šteri notri sveti, vun potegne: oblok se odpre sam i zapre sam, pak ga odnese mesec na krov i tam on okolo hodi, ali bog oslobodi, da bi ga gdo zbudil, kajti bi ali na jen pot vumrl, ali doli opal s krova pak se jako pobil ali bi se tak prestrašil, da bi mogel i pamet zgubiti, neg mora poslušati, kaj ov govori pak zezna vnogo, kaj se bo pripetilo. Mesec pak istoga ovoga odnese nazad črez oblok v hižo na svoje mesto. To se naj večkrat dogodi v letu ob pol noči. **Medjimurje.**

3. Ako jeden drugomu čelca vkrade, to je veliki greh. Jeden put je bil jeden človek, koj je imel sedem čelcov. V jednu noč vkral je njegov kum jednoga čelca. V jutro išel je gledat i našel je samo šest čelcov. On je rekel: da bi ga mesec pojel; koj mi je čelca vkral! A on ne znal, da mu ga je kum vkral. Mam je toga kuma mesec pojel i još dendenes se vidi vu mesecu kum. **Vukovci.**

4. Dostakrat so me moj oča pelali vün v ograd pa tu so mi vsakšikrat kaj novoga vedli povedati. Tak so mi enok tñdi nekaj od meseca povedali. Rekli so mi: glej mesec prav dugo, te boš nekaj v njem zagleda. In zares, ali nesem moga razločiti kaj je. Pita sem:

oča, pa kaj je tisto v meseci, povejte mi. On mi odgovori: vidiš, v sredini plámena stoji sveti Florijan z žehtarom in gasi ogen. Eno malo še bole gleda, vida boš, ge (= gde, kje) Marija divica sedi na lepem stolci in v roki Ježuška drži a pred joj kleči sveti Stefan kral vogerski. Pravijo tudi, da je enok na sveti en nemaren hlapec slúža pri enen virti, toti virt ga je skoz na delo moga tirati on pa je ne štea nič posluhnoti in ne štea po dnevi delati temoč v noči in zlo je vsakšikrat pri deli klea tak da so se sveta divica Marija, sveti Jožef in Štefan kralj vogerski prestrašili in odišli v nebo a mesto jih je toti hlapec v mesec stopa za kaštigo. Samo glej in vida boš, kak da bi človek v meseci sta in da drži v roki kramp. Stara cesta, št.

Obzor.

Cvetje iz domačih in tujih logov. Štiri leta je minulo, kar je začelo „Cvetje“ na svitlo hoditi. Da-si ravno mu je bila podpora v obče le skopa, da včasih še tiskarina ni bila plačana (ker je bila žalibog nektera naročnina zaostala), vendar je srečno dospelo do 33. zvezka in je po njem beli dan zagledalo 20 večih ali manjših del lepoznavskih. Ker se sl. Matica sploh le z znanstveniu slovstvom peča in ker tudi „Klasje“ vkljub dvakrat večji podpori le slabo napreduje, sklenili smo po splošni želji še šesto šestko (zv. 34—39) pričeti, ako najde med Slovenci dovoljne materialne podpore. Začela se bode pa nova šestka z jako zanimivim izvirnim romanom „Cvet in Sad“ od J. Jurčiča, iz katerega v današnjem listu kratek odlomek za poskušnjo podajamo; vsega bode okoli 18 tiskanih pol; za njim pride na vrsto pripovedno delo „Zamet“ (okoli 8 tiskanih pol), ki ga je spisal slavni polski romanopisec M. Grabovski in poslovenil Podgoričan, prestavljalec romana „Kirdžali“; za tema se natisne še kako drugo manjše delo, kolikor bode ostalo prostora. Ta šestka bode po zapopadku zanimiva, kakor doslej še nobena druga; prosimo torej prav obilne podpore. Cena posameznim vezkom ostane kakor doslej, to je 25 nkr.; kdor pa želi posamezne vezke poštnine proste naravnost po pošti prejemati, ta naj pošlje za vseh 6 zvezkov 1 gld. 60 nkr. (namesto 1 gld. 80 nkr., ker je poštnina zdaj niža). Kakor hitro se oglasi toliko naročnikov, da bo vsaj tiskarina plačana, prične se natiskovanje. Pri tej priložnosti bodi nam dovoljen kratek pregled vseh del, ki so doslej po „Cvetju“ na svitlo prišla in se morejo po pristavljeni ceni tudi posamezna po vseh knjigarnicah na prodaj dobiti: 1) Šilerjeva dramatična igra „Wiljem Tell“ poslovenil Fr. Cegnar, (str. 208) po 80 nkr.; 2) Platonov „Kriton in Apologija“, poslovenil J. Božič (str. 78) po 30 nkr.; 3) roman iz kmečkega življenja „Babica“ od Božene Nemcove, poslovenil Fr. Cegnar, (str. 297) po 1 gld.; 4) Ksenofontovi „Spomini na Sokrata“, poslovenil o. L. Hrovat (str. 158) po 54 nkr.; 5) pripovedna pesem v 3 spevih „Na sv. večer“ od Gr. Kreka (str. 55) po 24 nkr.; 6) Virgiljevo „Poljedelstvo ali Georgikon“, poslovenil dr. J. Šubič (str. 118) po 40 nkr.; 7) Sofoklov „Ajant“, drama, poslovenil M. Valjavec (str. 87) po 36 nkr.; 8) „Kitica Andersenovih pravljic“, poslovenil Fr. Erjavec (str. 78) po 30 nkr.; 9) „Veronika deseniška“ v 15 spevih od J. Frankolskega (str. 79) po 36 nkr.; 10) „Ciril in Metod“, pripovedne pesmi od A. Umeka (str. 52) po 24 nkr.; 11) povest „Alvaredova družina“ od F. Cavallera, poslovenil J.

Parapat (str. 163) po 50 nkr.; 12) „Pervenci“, pesmi J. Bilca, (str. 104) po 50 nkr.; 13) Lermontov „Ismael-Bej“, poslovenil Vesnin (str. 88) po 30 nkr.; 14) Chocholouškova pripovedka iz jugoslovanskega življenja „Agapija“, poslovenil L. Podgoriški (str. 80) po 30 nkr.; 15) „Pesmi“ zložil A. Umek (str. 173) po 70 nkr.; 16) M. Čajkovskega roman „Kirdžali“, poslovenil L. Podgoričan (str. 318) po 1 gld.; 17) Pellikova tragedija v 5 djanjih „Tomaz Mor“, poslovenil J. Križaj (str. 96) po 36 nkr.; 18) Staroruska pesem „Slovo o polku Igorevč“, poslovenil M. Pleteršnik (str. 24) po 10 nkr.; 19) izvirni roman „Deseti brat“ od J. Jurčiča (str. 278) po 80 nkr. in 20) „Zora in Solnca“, pripovedna pesem v treh delih, zložil M. Valjavec (str. 80) po 30 nkr. To je v kratkem vspeh dosedanje izdave domačega „Cvetja“; komur je mar za razvoj naše lepoznavske književnosti, ta naj mu ne odreče svoje podpore! Naročnina se razpiše v prihodnjih.

* Znano je Slovincem, da se na praškem konservatoriju dovršuje v svoji umetnosti naš nadepolni skladatelj in slovnoznani izdatelj „Sionske Lire“ g. J. Gerbič. Letos bode dokončal nauke; ne dvomimo, da ostane tudi kot dovršen umetnik zvest svoji materi Slavi. O njem piše „Česká Včela“ od besede do besede: „K třetí letošní produkci pražského, posud ještě německého konservatoria bude se na německém jevišti zdejšími provozat opera „Titus“ v jazyce vlašském. Vystoupí v ní mladý Slovinec pan Grbič, vřely to národec, známy ve vlasti své již také co skladatel písní. Dokončuje právě v Praze studia svá a mohl by, obdařen jsa krásným hlasem tenorovým, státi se vydatnou podporou českého divadla. Z německé strany činěna jsou mu již nabídnutí, jichž prozatím pan Grbič nepřijal.“

* „Štěpnička“, první učení a cvičení milé mládeže československé. Pod tem nazivkom je izišel v Pragi konec p. l. izvrstni národní abecedník, s krásnými podobami olepšan, ki je dobil za-nj (kakor smo že povedali) gosp. Fr. J. Rezač prvo častno darilo izmed dveh daril, ki ju je bil razpisal slavni rodoljub gosp. P. Bilka, in kakor vemo, priložil pozneje za dragi tisk še 1000 gld. Zato je tudi temu preblagemu domorodcu posvečena ta zares národná prvá knjižica, ki zbuja in ohranjuje národnost v mladih bralcih in bralkah z jako mičnimi kratkimi popisi národnih šeg, pravljic, dečinskih iger, zastavic itd. Bog daj slovanskemu narodu še mnogo takih rodoljubov, kakoršen je gospod Bilka na Dunaji.

* Dne 1. maja začne na Dunaju dvakrat v mesecu izhajati nov političen časnik pod naslovom „Slavjanskaja zarja“ v ruskem jeziku. Naloga mu bode, kakor piše izdani program: Всестороннее рассмотрение и изследование Славянского вопроса, критическая оценка всех господствующих славянских политических воззрений и современных стремлений, защита славянской народности отъ давления других племенъ, возбуждение общеславянского сознания и, наконецъ, проведение собственно нашей политической славянской программы. Vrednika bosta novemu časopisu J. Livčak in Ksenof. Klimkovič; polletna naročnina iznaša 3 gld., četrletna pa 1 gld. 50 nkr. Upati je, da si pridobi ta novi list dosti naročnikov po vseh slov. deželah.

Listnica. G. o. L. B. na R. V redu; g. Fr. M. B. Morda bolje, da se pozneje natisne; g. M. V. v V. Ni bilo več mogoče; g. J. N. v B. Vse; hvala; g. J. G. Kmalo Vam pismeno naznanimo; čas v družbo sv. Mohora stopiti je do 31. majnika t. l.